

Abrégé de la Doctrine Chrétienne.

Erligione sainduco egiac laburzki.

Bada yainco-bat eta ez ditake izan bat bairik
 yainco bat osoki perfeta, belki danic izan dena, belki
 izanen dena, Izpiritu huts bat, osoki dohatzua,
 gauza guzuen Creatzalea, eta nausi soberanoa. —
 Ba dira yaincoa bairhan hirur presuna, Aita,
 semea, eta Izpiritu saindua. — Aita yainco da,
 semea yainco da. Izpiritu saindua yainco da, eta
 bizkilarkean, hirur presuna horiec, nahiz hirua
 yainco, ez dute eiten yainco bakhar bat eta bera
 bairi. — yainco-bat, hirur presunetan, hoi deitzen da
 Ternitate sainduco mysterioa.

Aingueruac dira izpiritu huts bairi, yaincoac ez dute
 setaric egiac. Creatu izan zituenean, ezarri zituon
 saindutasuneco eta justiziazco estatu batean. —
 Aingueru onac, yaincoari fidel egon diren aingueru
 saristatuac izan dire zorian eternal batez; aingueru
 gaizhtuac, yaincoaren contra alchatu aingueruac,
 gartzigatuac ifernuco penez; deitzen dituzte oraino
 Debrua.

Adam, gizon guzietaric lehena, creatu izanzen
 ere saindutasuneco estatu batean; bainan

desobeditu zion Yaincoari, eta bere bekhatuaz goibet
du zutuen bere haur guziac; hortacotzat gizon guziac
sortzen dire bekhatu originalaz hobendun.

Adamen bekhatuaz gizon guziac ezarriac ziren Tebrua
ror esuelatan. — Bainan gizonaz Yaincoa urricaltzen
da, eta hitzemaiten du Salbatzake bat zoinaren medioz,
nahi duelaric, zeruetarat oraino helduco baita.

Hortacotzat, Yaincoaren semea Trinitate sailduco
bigarren presuna, bere aita bezain untoa, Eternitate
guztie Yainco dena, Jesu-Christo, gizon eginda; hartu
izan ditie que bezelaco gorputz bat eta arima bat,
Andredena Mariaren sabelean.

Yaincoaren seme hura, Yainco eta gizon dembora berean,
erran dugu deitzen dela Jesu-Christo.

Jesu-Christoc predicatu du bere Ebangelioa Judeaco
Erresuman; hautatu izandite hamabi apostolu Ebangelio
beraren predicator mundu guzian. Bizi izanda po-
brezian, humiltasunean sofriarioetan, guri erranez bide
bera behar ginuela hartu. Cruetarat heltzecoty. Jasan
izan du kharutze batetaco heriotzea gizonen salbam
duarentzat. — Hiltzetic hirugarren egunean bo-
rios phiztuzen mundu hontan iragan oraino berrogei
egun, ardura aqwertzen zelaric bere dizipuluet. — Berrogei
egunen buruan igantzen zeruetarat, mundic quero hamar-
garren egunean, igorri baitzuten Apostoluet Dzyritu sailduco
— Dzyritu saildu hura da Trinitate sailduco hirugarren presu

— Hamabi Apostoluen medioz, Jesu-Christoc establitu du
mundu hontan bere Elija; Elija bakharra, Elija saildua,
Catholicoa, Apostolicoa; Erromanoa. — Elija bakharra da,
zereneta ez baita fede bat baizic; fededun guziac elgarri goitric
dire sinheste beraz, elgarri josiac errezebitzen dituzten sacramen-
tu beraz, elgarri josiac undarrecoty aintzindari berari ekhartzen
duten obedienciaz; guzien aintzindari agueri den hura da
aita saildua.

— Jesu Christoren Elija, Elija saildua, Zereneta ez baita erakhus-
ten gauza sailduric baizen, zeren eta sailduac baitore
haren sacramenduac, sailduac ere haren membrolaric aintzic

— Elija Catholicoa da, erran nahi baita hedatua mundu
guzian; apostolicoa, erran nahi da gobernatzen gauduzten
aphezpiciac eta Aita saildua, Apostoluen ondoco legitimoac
diricla, ez daukuklaric erakhusen Apostoluen doctrina bera
baizic.

— Elija hori deitzen da oraino Elija Erromanoa; Erromaco
Elija delacoty bertze Elija guzien ama eta aintzindaria, Erro-
man dugulacoty que aita saildua. — Jesu-Christoren Elija
tic Campo eyda salbatzeric.

— Elija horic, aiphatzun dugun Elija horic, Elija Catho-
licoac, Apostolicoac, Errumanoac errezebite ditie Jesu-Christo-
ren ganic Colhere guziac Ebangelioaren predicator,
fededunen gidator eta fededun guziac obligatuac dire
haren erakhuspen guzien sinhestea haren masamen
du guzien beriatzea. — —

- Salbatzeco, behar dire beraz beiratu Jaincoaren eta Eliza
ama sainduaren manamendua; behar da bekkhatu urru,
du, behar da bekkhatu praticatu.

Manamendu guziaz erran ditake sartzen direla Jaincoaren,
eta lagunaren aldatasico amodioran. Behar duzu Jaincoa
maithatu gauza guzian gainetic bere amorez gatic; behar
duzu laguna maithatu gure burua bezala Jaincoaren
amorez gatic.

Bekhatua da Jaincoaren legueri desobeditzia. Girichino
guziaz behar dire bekkhatuaren beldurrago izan, heriotza
ren beraren baino; oroz gainetic urrundu behar dire
bekhatu mortaletic, zoinac egiten baigitu Jaincoaren
etsai, eta morechitzin baiterantzku Ispiritoa penac. -

- Bekhatu Capikalac badire zazpi. - Deitua dire Capitalac
bertze guzhienen ihurbiderac direlacoty. Hec dire:
Vergulua, abarizioa, imbidia, lohikeria, Colera, gorman
diza, alferkeria.

Praticatu behar diren bekkhute printziz palac dire: Fedea,
esperantzia, eta Caritatea.

Tedaz, zoin baita bekkhute guzian zimendua, sinhesten
ditugu Eliza Ama sainduac erakusten deraizkun guziaz
guziaz.

Espanantzaz igurikitzen ditugu fidantzia os batekin
Jaincoac, Jesu. Christoren morezimenduen medioz hitze
man daizkigun gauza guziaz.

Caritatea da bekkhute guzietan handiena, eta maizente

gatu behar gura bekkhute horren gure baitan emendatzen
maithatu; Jaincoa gauza guzian gainetic.

Erlijioneco egia guzian sinkestoa nola ere erlijioneco
egimbide guzian bekkhuzco; nesario da Jaincoac man
dezagun grazia, grazia gabe, deus zerucotzat ez da
egin dezakegunic. Grazia errezebitzen da sacramendu
tan eta othoizetan.

Behar diren grazien grazien errezebitzeco; hurbil
beraz sacramenduetarak. egin othoiz.
Jesu. Christoc establitu sacramenduac badire zazpi.
Balthaioa, confirmazioea, gorkhutz saindua, peni
tentzia, anontzioa, ordena, eta ezcontzia.

Balthaioa da sacramendu bat zoinac bekkhatzen
baiterantzku bekkhatu originala eta egiten Jaincoaren
eta Elizaren urre. Sacramendu hori hain nesario
rioda, nuz hori errezebitu gabe, ez baititake nehor
zenuan sar. - Hortacoty Jesu. Christoc nahi izan
du, behar orduan, nor nahi baltaya ahal dezan; onta

balthaiatzeco, behar du, presuna berac; Elizaren chedia
duclariac ur naturala haurraren buruaren gaine
rat ichurtzen duclariac, dembora berean errandituz
hauc: Balthaiatzin haut, aitaren eta semearen. eta
Izpiritu sainduaren izenean.

Confirmazioea da sacramendu bat zoinac emaiten
baiterantzku Izpiritu saindua grazia frantzorekin eta
egiten girichino perfekt.

Gorphutza samdua da sacramendu bat zointan aurki-
baitere egiatzki, errealki bere sustantzia edo izate
guzian, Jesu-Christoren gorphutza, odola, arima
eta Jaincoaren, oziaren eta arnoaren iduriaren
edo itxuraren azpian. S

Penitentzia da sacramendu bat zoinac barkhalzen
bakteratze baltaraz geroz egite behatuac.

Anonizua da sacramendu bat zoinac emaiten baitu
erier gorphutzeo osagarria, baldin on balmada
hezentzat sendotzia, eta heyer arimes sainduti hiltze
behardituzten grazia guziaz.

Ordena da sacramendu bat Jesu-Christoc establitua,
bere Elizaco minichroen egiteo.

Ezkontza da sacramendu bat, zoinac santificatzen baitu
gizonaren eta emaztearen artean jarlyca Johandem
unioea.

Sacramendu baten ontra errezebitzeo, behar dire
ekharri sacramendu haren galdalzen dituen disposi-
zioeac... dispozioie hec gabe, ez da grazia erre-
zebitzen sacramenduetan, baina egiten da sacri-
cat.

Bizarrerecoric, ohoitzaren medioz, ardehesten
ditugu Jaincoaren ganic salbalzeo behar ditugun
graziaz.

Behar da ohoitz egite atentziorikin, humillasuna
kin, confidantziorikin, iraupenekin.

Ohoitz egite behar dugu, ez bakharric guretzat, baina
ere bertentzat, ala bigi, ala hila. izan diten!

Bizientzat ohoitz egiten dugu, Jaincoac emari duotzela,
salbalzeo behar dituzten graziaz. —

Abentzat ohoitz egiten dugu Jaincoac libratzen
purgatorioo penitencic.

Badire bi ohoitz suerte: gogortzea eta hiltzeo.

Gogortzea, hura da biltzez bakharric egiten dena;
hiltzeo hura da biltzez eta ahoz egiten dena.

Ohoitz publicoetan, hobereu hobereua da mezaco
sacrificio samdua; ohoitz particularretan, Palera
edo gure aita.

Haur da eta on zeruco aingueruen eta sainduen
ohoitzea; on da oroz gainetic Andredena Maric
Jaincoaren eta gure amaren ohoitzea. Baina
amodioetanic eta debozionetanic handiena izan
behardugu belhi Jesuentzat; ezen Jesusec baizic
funtsean ez gaitzke salba.

Gizonaren azken finac badire lau: heriotzea, jufu-
mendua, Infernu eta Parabisua.

Heriotzea da arimaren gorphutzetan berehtea.
Arima gorphutzetan berechi ondoan, guranen da
Jaincoaren aitxinerat, hant khondu emaiteteo
bere bizico aktione guziez; horida jufamendu parti-
cularra. — Bada oraino bertze jufamendu bat
mundu haren akhabantzan ganin dena. eta

hura da juyamendu generala - Miunduaren⁵
akhabantzan, Jesus ~~ez~~ ethornico da bigarren
aldicotz, ez orduan juyatua izaitco; bainan bertzen
juyatueco; juyatueco ditu guziac eta publicoan -
Paristatueco onac, gaz jayueco gaichtoac; onac joanen
dira, arima eta gorphutz, bethier orrenuetarat, bethi
urus izaitco; igortiac izanen dire gaichtoac,
arima eta gorphutz bethiereco yferinitat, sterinitate
guzian dohacabe izaitco.

Hor dira, grichtinoac, gutaric bakhiothac,
bere salbamendua egitecotz, yaker behardituen egiaz
eta bere bizi guzian praticatu behardituenac.

P. Schreyer. 1712

Acitaron eta Semearon eta Spiritu sainduaren⁵
izenean. Halabitz

Populu Grichtinoac, hunat bildu izan gare, Izande
egun saindu huntan Yaincoaren adoraltueco; egin ~~da~~
kigun ongiez eskerrac ornaitco; eta dituztegun guzi
ekin gure buruen hari consecratueco; erranen
dugue beraz enekin batean behotzenez.

(Ene Yaincoa, adoratzin zaitugu humilitate handiena
ekin egagutzin zaitugularic ikhusten ditugun eta ez
ditugun gauza guzian Egile, Jabe eta Jaun Sobranotzat.
- Eskerrac daizkitzugu gure ontasun izari gabear
an egin dauzkizugun grazia guzientzat eta bere
ziki iragan aste huntan egin izan dauzkizugun
tzat. Offreitzen dauzkizugu gure arimac
gure gorphutzac, ontasunac eta aste huntan ~~egun~~
erranen, gogoan erabilico eta parratueco izan ~~dituztegun~~
guziac.

Ez baitetikie Yaincoaren begietan agratagorri izan
egiazco fede gaibe, orakhuts dezagun hember goratik
gure sinhestea, erraiten dugularic, Apostoluen sepulcra
jontan aurkituzin bala Laburuzki emana gure Erlijio
aren sustantia. Sinhesten dut Yainco aita bethiere
guzia duenaren baithan, ceruaren eta luraren creatzulean,
eta Jesus Christo haren seme baithan gure Yaina baithan

gora contzebitu baitzen Espiritu Santuaren berkituz,
 sortu zen Maria Birjina ganic, pairatu zuen
 Pontio Pilatusen manuairen azpian; khurutzepegiatu
 zuten. hiltzen eta horty zuten; yautsizen zernuetarat,
 horiurgarren eguneari yankizien bijiac hilerdortelic,
 iragantzen zernuetarat, num yarrua baitago yainco aita
 bothere guzia duenaren eskumean, handi elhorricoda
 bijacn eta hiler yuzalzenat. Sinhestendut Espiritu
 saindua bailhan, Eliza Catholico sainduan sainduan
 phantelientasunean, ^{guzia bekhacien berkituzen, honetaren phant}
 beki irauenen duen bijitzean, ^{behalde}

Tedezko acta.

Ena yaincoa, sinhesten ditut zinez eta bihotz guziaz, Eliza
 Catholico, Apostolico eta erromanoac sinhesten eta irakhar
 ten dituen gauza guziac zeren zue egia bera zarenac
 erekhatsi batoraizholzu.

Ez da atki sinhestea, begiratu behardire oraino yainco
 areu eta Eliza Ama sainduaren manamenducac, erranen
 dituzue beraz enekin:

1 ^o Janicelat adorazazu
halaber mailha osoki.	4 ^o Aitacta ama chora zatzue
Bizi zaitcen luzeki.
2 ^o Juramentuni zue ez duzue
Ez zinic eginen banotki.	5 ^o Nekor obraz hiler ez duzue
Ez borondalez gaichotki.
3 ^o Egandear begira zatzue
Jaura ere zerbilza debotki.	6 ^o Paillardiza ginew ez duzue
obraz ez gogoz lekhuski.

7 ^o Bertzerena ebaticio ez duzue
Ez alchikico injustuki.	9 ^o Bertzeren espotic ez duzue
Desratuco legunki.
8 ^o Lekhucotasunie ez duzue
Ez hitzie erranen faltuki.	10 ^o Gutuzia iganen ez duzue
Bertzeren onaren gaitzi.

Elizaren manamenducac

1 ^o Moza saindua entzunezazu
Bista izandelan debotki.	4 ^o Gorphutz saindua erregebizazu
Phazcoz bederen humilki.
2 ^o Eta bestac begira zatzue
Manamenduzcoac sainduki.	5 ^o Garlha bijilha begira zatzue
Yarizuma ere osoki.
3 ^o Bekhaluac cofesa zaitzue
Urdhean bekin bederen osoki.	6 ^o Ortziralean janen ez duzue
Ez harumbatean harazi.

Eta nola yaincoaren eta lagun proximoaren amodioz
 baitago legue guzia, erranen duzue bihotz onez:
 Amodiozco acta.

Ena yaincoa mailhe zaitut ene bihotz guziaz eta gauza
 guzien garratic, zeren baitzare guzi on eta osoki mailha
 garrica, maite dut halaber ene laguna ene burua bezela
 zure amorea gatic. Galda dezagun oraino yaincoari
 humilki barkhamendu, haren legue saindua hautsiz
 egin dituzun bekhatu guziuntzat eta har dezagun
 chede zina guziac sacrificatzeo, onthasunac, bija
 bera ere, huria mortalki offentsalico dugun baino lehen.
 Cofesatzun nitzairo yainco aita bothere guzia duenari

Maria beñi Birjina dokatsuari, Michael Archanjelu dokatsuari, Joannes Bapista dokatsuari, Petru eta Paulo Apostolu sailduen, saildu guzien, eta zuri ene aita, zeren egin baitut sobera bekhatu gogoz, hitzez eta obraz; ene faltaz, ene faltaz, ene falta handiaz: hortaracotz othoitz egiten diot Maria beñi Birjina dokatsuari Michael Archanjelu dokatsuari, Joannes Bapista dokatsuari, Petri eta Paulo Apostolu sailduen, saildu guzien; eta zuri ene aita, ^{egin dezaguz, epekat othoitz gogoz, yainco} ~~egin baitut sobera bekhatu gogoz~~ yainari:)) Yainco behere guzia duenari urrial galkizola eta gure bekhatuac barthaturic helaraz gaitzala bitziz eternalerat halabiz! Gure bekhatuac barthamendua, absolucioea eta erremisionea eman dezogula Yainco behere guzia duenac eta misericordiaz beheac halabiz.))

Contritionez acta.

Ene yaincoa, handizki damu dut zu offentsaturic, zeren guziz ona eta guziz maithagarria zaren eta zeren bekhatuac hastio duxun. Barthazadagut Jesu Christoren merechimmenduen bekhutez; hartzen dut orondote fermu bat zure grazianekin batean zu guchiago ez offentsatzeco eta penitentzia egiteco.

Nota ez baitzakegu izan zure bekhatuac barthamen duaren esperantzare, guri gaitzki egin daukutener

8
egiazki barthatu gabe, hitzeman dezogun Yainco aita guziz urrialmenduari behotzenez barthatuaren diotzula gure etsaici. —

Hunat bidualac gare oraino Yaincoari offertzeco gure botuac, gure othoitzac Elyza Ama saildu Catholicarentzat, gure aita saildu, gure yaincoaren piau eta Elyzaco bertze artzain guzientzat, Pautz girichtinoen arteco unione katolicoarentzat, Erresuma huntaco bekearentzat eta gu gidabiz gaitzeten cargo guzientzat, Elyza huntaco ongi egiten, gure ahude eta adiskiden, erien eromesen, alhargunen, unesurte gathiboen, piayanten (emayteki esperantketan direnen), hitz batez dela gorphutzeo dela arimaco behar zombalako causitzen diren guzientzat; hartaracotz uranen dugun guzice elgarrekin debotki. Gure aita, zerueta yarena, erabil etc. halabiz.

Eta yaincoaren ganic errechkiago arditets ditagun galdegiten diotzagun gauzac, emanen dugun ararteco Birjina Moarra sailduac, erriaten dugularic binguen duaren salutationea: Agur maria. etc. halabiz.

Esperantzazco acta.

Ene yaincoa esperantza du sinbeste fermu bekekin emanen derantzula Jesu Christoren merechimmenduen bekhutez mundu huntan gure grazia eta gure manamenduen jarraitze

banair, bertzean zure loria, zeren hitzeman baltzeu eta
baltzare zure hitzetan osoki lejalak.)

Zure egumbidea da oraino othoitz egitea, burgotriclaro
penclan diren arimentzat eta berezaki Eliza huni zerbit-
uzgi egun diotnentzat, zure ahida adichkide, eta bertze
onzi egile guzientzat. Erranen dugu beraz chede
hortarat: *De profundis clamaui ad te Domine, Domine
exaudi vocem meam.*

Trans aures tuae intendentes, in precem deprecationis mee.

Si iniquitates obseruaueris, Domine, Domine, quis sustinebit.

Quia apud te propitiatio est et propter legem tuam sustinuit te Domine.

Sustinuit anima mea in uerbo eius, sperauit anima mea in Domino.

Et custodia matutina usque ad noctem, speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel a omnibus iniquitatibus eius.

*Requiem eternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat
eis. Requiescant in pace. Amen.*

Aitoren eta tennearen eta Sazpiritu
sainduaren zinean balabuz.

[Signature]